

TERBRUGGEN (OOK TER BRUGGEN), Jan A. (Utrecht 2 oktober 1755 (?) – Antwerpen 12 september 1819).

Geboorteplaats en -datum zijn twijfelachtig, maar zeker is dat Terbruggen van 1778 af te Antwerpen woonde en er tot zijn dood het beroep van privé-onderwijzer uitoefende.

Op 16 oktober 1803 werd in zijn woning aan de Keizerstraat het Antwerpsch Tael- en Dichtkundig Genootschap onder de zinspreuk **Tot Nut der Jeugd** opgericht. In de door het genootschap uitgegeven *Antwerpschen Almanach tot Nut en Vermaek* schreef Terbruggen dicht- en prozawerk en onder meer een artikel "Over de eenheid der Hollandsche en Brabantsche Tael" (1815). Terbruggen schreef ook enkele schoolboekjes. De door hem voorgestelde accentspelling en spraakkunstregels werden in de provincie Antwerpen tot ca. 1844 gebruikt. Zijn spelling moest toen plaatsmaken voor de zogenaamde **Commissiespelling** van 1839 en de officiële "Vlaemsche spelling" van 1844.

WERKEN: *Nederduytsche spraekkunst ten gebruyke der schoólen*, 1815, 1817²; – *Kort begryp der Nederduytsche spraekkunst ten gebruyke der schoólen*, 1819, 1326³.

LITERATUUR: J.F. Willems, *Lykrede op Joannes Abraham Terbruggen*, gestorven den 12ten september 1819, z.j.; – E. Poffé, *De gilde der Antwerpsche schoolmeesters*, 1895; – C. Debaive, 'Terbruggen, Joannes Abraham', in BN, XXIV, 1928-1929; – H. van Tichelen, *Vóór honderd jaar. Uit en om de geschiedenis van het eerste gemeenteonderwijs te Antwerpen*, 1934; – H. van Daele, *Geschiedenis van het stedelijk lager onderwijs te Antwerpen van 1830 tot 1872*, 1972.

HENK VAN DAELE*